

DO-001-001280

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Philosophy : Paper - IV

(Intro. to Epistemology) (Elective-1)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001280

Time : 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બંને વિભાગના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ લખવા.
(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ (MCQ) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

વિભાગ - ૧

૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (MCQ) :

૨૦

- (૧) 'જન્મજાત વિચારો'ને કયો વાદ સ્વીકારે છે ?
(A) અનુભવવાદ (B) આદર્શવાદ
(C) વ્યવહારવાદ (D) બુદ્ધિવાદ
- (૨) જ્ઞાનેન્દ્રિયો દ્વારા મળતા જ્ઞાનને કઈ રીતે મળેલું જ્ઞાન કહેવાય ?
(A) અનુમાન (B) પ્રત્યક્ષ
(C) શબ્દ (D) અર્થાપત્તિ
- (૩) કર્તા હેતુના સંતોષને મહત્ત્વ આપે તેને.
(A) આદર્શવાદી (B) વ્યવહારવાદી
(C) વાસ્તવવાદી (D) અનુભવવાદી
- (૪) 'સંવાદિતા' મુજબ સત્ય શેમાં સમાયેલું છે ?
(A) પ્રત્યયો વચ્ચે (B) તથ્યો વચ્ચે
(C) કોઈની વચ્ચે નહીં (D) પ્રત્યય અને વસ્તુની વચ્ચે

(પ) મન અને શરીર વચ્ચે આંતરક્રિયા કઈ ગ્રંથિથી થાય છે ?

- (A) થાઈરોઈડ ગ્રંથિ (B) પિટ્યુટરી ગ્રંથિ
(C) ઈન્દ્રિયો (D) મન

(દ) 'પ્રાથમિક ગુણ' શબ્દ કોણ વાપરે છે ?

- (A) જહોન લોક (B) ડ્યૂઈ
(C) સ્પીનોઝા (D) બર્ગસા

(૭) પાશ્ચાત્ય અનુમાનમાં વિધાનોની સંખ્યા કેટલી ?

- (A) એક (B) ત્રણ
(C) બે (D) ચાર

(૮) ભારતીય ચિંતનમાં 'અનુરૂપતા'ને પ્રાધાન્ય કયું દર્શન આપે છે ?

- (A) શંકર (B) યોગદર્શન
(C) ન્યાય દર્શન (D) વેદાંત

(૯) પાશ્ચાત્ય તત્ત્વજ્ઞાનમાં સામાન્ય રીતે સત્યનાં સિદ્ધાંતોની સંખ્યા કેટલી ?

- (A) એક (B) ત્રણ
(C) ચાર (D) પાંચ

(૧૦) જહોન લોક અનુસાર જ્ઞાન એ છે જે -

- (A) સત્ય હોય (B) સત્ય-અસત્ય હોય
(C) શાશ્વત હોય (D) અસંદિગ્ધ હોય

(૧૧) વ્યવહારવાદી દાર્શનિકોના મતે અર્થ અને તેની સત્યતાનું પાસું છે. (નિર્ણાયક)

- (A) સંવાદિતા (B) આદર્શ
(C) અનુરૂપતા (D) વ્યવહાર

(૧૨) અનુરૂપતાના માપદંડને માન્યતા સાથે સંબંધ છે ?

- (A) હા (B) કઈ નહીં
(C) નથી (D) છે અને નથી

(૧૩) વાસ્તવવાદી ભારતીય દર્શન કયું છે ?

- (A) ન્યાય (B) યોગ
(C) સાંખ્ય (D) બૌદ્ધ

(૧૪) 'જે ઉપયોગી છે તે સત્ય છે'

- (A) એકતત્ત્વવાદ (B) અનુરૂપતા
(C) વ્યવહારવાદ (D) સંવાદિતા

(૧૫) જ્ઞાત પરથી અજ્ઞાત પર જવાની ક્રિયા -

- (A) પ્રત્યક્ષ (B) અનુમાન
(C) શબ્દ (D) સાદૃશ્ય

(૧૬) નીચેનામાંથી સત્ય અંગેનો કયો સિદ્ધાંત નથી ?

- (A) અનુરૂપતા (B) વાસ્તવવાદ
(C) વ્યવહારવાદ (D) સંવાદિતા

(૧૭) જન્મજાત વિચારોનો સિદ્ધાંત કોનો છે ?

- (A) લોક (B) બર્કલે
(C) હ્યૂમ (D) ડેકાર્ટ

(૧૮) હ્યૂમની જ્ઞાન મીમાંસા કેવી છે ?

- (A) શંકાવાદી (B) બુદ્ધિવાદી
(C) ભૌતિકવાદી (D) સંવાદી

(૧૯) વસ્તુનું જ્ઞાન જેને મળે છે તે -

- (A) જ્ઞેય (B) જ્ઞાન
(C) જ્ઞાતા (D) સાથી

(૨૦) પરાર્થાનુમાનમાં પાંચ અવયવો છે.

- (A) સાચું (B) ખોટું
(C) કાદ્ય (D) આમાંથી એકપણ નહીં

વિભાગ - ૨

- ૨ સત્યનો વ્યવહારવાદી માપદંડ સમજાવો. ૧૦
અથવા
- ૨ શબ્દ પ્રમાણ વિગતવાર સમજાવો. ૧૦
- ૩ જ્ઞાનમીમાંસાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૦
અથવા
- ૩ ખ્યાલ એટલે શું ? ખ્યાલનો વસ્તુ સાથેનો સંબંધ સમજાવો. ૧૦
- ૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) ૮
(૧) પ્રત્યક્ષ
(૨) સંવાદિતાનો માપદંડ
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ એક) ૮
(૧) અનુરૂપતાનો માપદંડ
(૨) અંતઃ સ્ફૂરણા
- ૫ નીચેનાં પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈપણ બે) ૧૪
(૧) સાદશ્ય પ્રમાણનું સ્વરૂપ સમજાવો.
(૨) બુદ્ધિવાદના પાયાના સિદ્ધાંતો જણાવો.
(૩) અનુભવ દ્વારા ખ્યાલની સંરચના કઈ રીતે થાય છે તે સમજાવો.
(૪) શું જ્ઞાન શક્ય છે ખરું ? ચર્ચા કરો.